

## Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande, fullmäktigemotion

FM 20.08.2025 § 134

Ordföranden meddelade att undertecknade fullmäktigeledamöter (första undertecknare Rune Eriksson) före sammanträdet uttryckt önskemål om att få inlämna en så lydande motion:

### Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande

Under senare år har parkarealerna ökat kraftigt i centrum samtidigt som skötselresurserna är kvar på samma nivå. Parker och blomrabatter finns även sparsamt i övriga stadsdelar men prioriteringen har lett till att deras skötsel har missköts, även helt uteblivit. Denna regniga och frodiga sommar har därtill medfört att växtligheten vuxit synnerligen kraftigt och speciellt mera gräsblåsar av dikesrenar och andra allmänna områden hade varit högst nödvändigt för att vår stad skulle ha gett helhetsintrycket välskött och välmående. Stadsstrategin fastslår ju "upprätthåller kulturmiljön samt främjar trivsamenheten av miljön i hela kommunen". (ylläpidämme kulttuuriympäristöä sekä edistämme ympäristön viihtyvyyttä kaikkialla kunnassa).

Speciellt viktigt är att miljön hålls snygg där mycket folk rör sig. Snygg miljö är viktigt i centrum men också i varje stadsdelscentra. Dessa är olika, i vissa centra är vägar och allmänna områden helt stadens mark, på andra ställen finns mindre men väldigt centrala platser som hör till NTM-centralens skötselansvar. NTM-centralen klipper gräsblåsar endast en gång under sommaren. Vildvuxna gräsrensor, vägar och planteringar i ett centra är väldigt förfärligt och förstör helhetsintrycket. NTM har inte samma mål som Lovisa stad men det är däremot helt klart i stadens intresse att områdena sköts väl. NTM-centralen har åtminstone inte tidigare motsatt sig att staden utfört en extra blåsar. Arbetet kan utföras av entreprenörer till marginell kostnad jämfört med vad satsas på centumparkerna. Miljöintrycket välskött skulle gälla lika i varje stadsdels huvudbyacentra.

**Vi undertecknade föreslår därför att medel reserveras i 2026 års budget så att alla huvudbyacentra kan hållas jämlikt välskötta och tilltalande, det stöder också utan tvivel hela Lovisas utveckling och tillväxt.**

Bilaga

Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande, fullmäktigemotion

Beslut

Sedan motionen hade lämnats, remitterades den till stadsstyrelsen för beredning enligt 133 § i förvaltningsstadgan.

TEKN 30.10.2025 § 33

Beredning

Infrastrukturchef Pekka Stenius, tfn 050 382 7550

**Motion**

Ledamöter, med Rune Eriksson som första undertecknare, har inlämnat en fullmäktigemotion, i vilken det föreslås att man i budgeten för 2026 avsätter anslag för att byacentrumen kan hållas välskötta och tilltalande. I motionen framförs oron om att områdena utanför centrum fått mindre skötsel i synnerhet vad gäller grönområden och planteringar.

I motionen hänvisas det också till stadens strategi, i vilken det fastställs som mål att upprätthålla kulturmiljön samt främja trivsamt i hela kommunen. Enligt förslaget ska underhållet vara jämlikt i alla stadsdelars huvudcentrum.

### **Nuläget inom underhållet**

Lovisa stad ansvarar för skötseln av sitt eget markområde, så som parker, gatugrönområden och lekplatser. Under senaste år har nya parker byggts och grönområdena förbättrats, vilket har ökat på underhållsbehovet. Samtidigt har de tillgängliga resurserna ganska långt hållits som förut, vilket har inverkat på fördelningen av skötselnivån på olika håll i kommunen.

Bland annat har följande fenomen observerats i byacentrumen:

- slätter har minskat i tätorternas randområden
- skötseln av planteringar har fördröjts
- slitage i möbler och lekplatser
- områden med oklart skötselansvar eller där de indelas mellan flera aktörer.

Den regniga och vad gäller växtligheten frodiga tillväxtsåsongen har ökat slätter- och röjningsbehoven ytterligare.

### **Ökning av reparationsskulden inom underhållet**

Till följd av den nuvarande resursnivån har det börjat ackumuleras underhållets reparationsskuld på stadens grönområden, gatumiljöer och lekplatser. Detta innebär att planerade eller behövliga skötselåtgärder – så som förnyande av planteringar, reparation av möblemang eller grundläggande renovering av områden – inte kunnat genomföras i tid.

Ökningen av reparationsskulden manifesterar sig i praktiken bland annat på följande sätt:

- planteringsområden degraderas då ogräs tar över oskötta objekt
- möblemang slits och konstruktioner försvagas
- service av lekutrustning fördröjs, vilket kan inverka på användningssäkerheten
- den allmänna uppsynen av grönområden försvagas, vilket återspeglas i kvaliteten av miljön som invånarna upplever.

Om reparationsskulden inte hanteras, ökar kostnaderna i framtiden. Oskötta områden kräver senare större investeringar och nedgången i trivsamt kan inverka på områdenas attraktivitet och på den kommunalbildsmässiga uppsynen.

### **Ansvarsfördelningen för underhållet – stadens och närings-, trafik- och miljöcentralens områden**

Många centrala områden i byacentrumen, så som vägrenar och anslutningsområden, hör till närings-, trafik- och miljöcentralens skötselansvar. Närings-, trafik- och miljöcentralen utför slätter vanligtvis en

gång per sommar, och dess skötselnivå är inte i linje med målen som siktar på stadens trivsel.

Detta skapar en situation där förbättrande av skötselnivån förutsätter granskning både på stadens och närings-, trafik- och miljöcentralens områden. Eventuell tilläggskötsel på närings-, trafik- och miljöcentralens områden förutsätter resursallokering och sammanjämkning, men kan förbättra helhetsintrycket betydligt i synnerhet i byacentrumaktiga centrala miljöer.

Utvecklingen av underhållet av byacentrum förutsätter beslut även om det för vilka områden och skötsel av vilken nivå staden i framtiden vill erbjuda. Med nuvarande resursnivå ökar reparationsskulden, vilket senare kan förutsätta större satsningar och inverka på områdenas trivsel och image.

Staden behöver riktlinjer för om man önskar skötselnivån att ökas, och om man så önskar, till vilka områden tilläggsresurser allokeras – stadens egna områden, områden som är på närings-, trafik- och miljöcentralens ansvar eller båda.

### **Verksamhetsalternativ**

För uppnåendet av målet som framförts i motionen – jämlikt välskötta och tilltalande byacentrum – kan följande alternativ granskas:

#### **Alternativ A – Bevarandet av nuläget**

- Staden fortsätter skötseln med nuvarande resurser på områden i sitt ägo.
- Skötselnivån för områden på närings-, trafik- och miljöcentralens ansvar hålls som förut.
- Kräver inte tilläggsresurser, men möjliggör inte heller utvidgning av skötselnivån.
- Ökningen av reparationsskulden fortsätter eller till och med accelererar.

#### **Alternativ B – Tilläggsresursallokering till stadens egna områden**

- Staden intensifierar skötseln på sina områden i byacentrumen.
- Istandsättning av planteringsområden, ökad frekvens av slätterintervallen och förbättring av snygghet möjliggörs.
- Närings-, trafik- och miljöcentralens områden hålls på nuvarande skötselnivå.
- Reparationsskulden kan hanteras på områden i stadens ägo.

#### **Alternativ C – Utvidgad tilläggsresursallokering till stadens och närings-, trafik- och miljöcentralens områden**

- Staden allokerar tilläggsresurser också på underhållet av områden som är på närings-, trafik- och miljöcentralens ansvar.
- Möjliggör en snygg och enhetlig allmän uppsyn oberoende av ägarförhållanden.
- Kräver en mer omfattande satsning, men stöder jämlik utveckling.
- Ökningen av reparationsskulden kan förebyggas i mer omfattande grad.

Bilaga

Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande, fullmäktigemotion

Föredragning

tf teknisk direktör Pekka Stenius  
tfn 050 382 7550

Förslag

Tekniska nämnden godkänner till sin del svaret på motionen och väljer till fortsatt behandling alternativ A, B eller C och föreslår stadsstyrelsen och

vidare stadsfullmäktige att svaret godkänns och att ärendet konstateras vara slutbehandlat.

Behandling

Ledamot Maria Grundströmföreslog alternativ B med ett tillägg om att en kostnadsberäkning ska utarbetas angående områdena.  
Förslaget fick inget understöd.

Ledamot Mats Lönnfors föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning.  
Förslaget fick inget understöd.

Ledamot Veli-Matti Mettinen föreslog alternativ B och en tilläggsresurs på två årsverken för alternativ B.  
Tekniska nämnden understödde enhälligt förslaget.

Beslut

Tekniska nämnden godkände för sin del svaret på motionen och valde till fortsatt behandling alternativ B med en tilläggsresurs på två årsverken och föreslår stadsstyrelsen och vidare stadsfullmäktige att svaret godkänns och att ärendet konstateras vara slutbehandlat.

Fortsatt behandling

Stadsstyrelsen och vidare stadsfullmäktige

STST 17.11.2025 § 419

Bilaga

Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande, fullmäktigemotion

Föredragning

Stadsdirektör Tomas Björkroth

Förslag

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige att svaret godkänns och att ärendet konstateras vara slutbehandlat.

Behandling

Rune Eriksson (SFP) gjorde ändringsförslaget:

Punkt 3 stryks som sådan och ersätts med texten:

”Staden förhandlar med närings-, trafik- och miljöcentralen, så att deras områden i bycentrumen sköts så att man uppnår ett snyggt och enhetligt allmänt uttryck. Staden kan också delta i skötseln av områdena.

Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige godkänner svaret som getts på motionen, konstaterar att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.”

Leif Skogster understödde Rune Erikssons förslag.

Stadsstyrelsens ordförande Meri Lohenoja (SDP) gjorde ändringsförslaget:

”Stadsstyrelsen godkänner för sin del svaret på motionen och väljer alternativ A till fortsatt behandling. Dessutom förutsätts en helhetsplan för park- och grönområden, varefter man kan behandla en eventuell tilläggsresurs.

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.”

Arja Isotalo understödde stadsstyrelsens ordförandes förslag.

Paus klockan 19.03–19.18.

Rune Eriksson (SFP) ändrade sitt ursprungliga ändringsförslag enligt följande:

Punkt 3 stryks som sådan och ersätts med texten:

”Staden förhandlar med närings-, trafik- och miljöcentralen, så att deras områden i bycentrumen sköts så att man uppnår ett snyggt och enhetligt allmänt uttryck. Staden kan också delta i skötseln av områdena.

Man skapar en ny punkt/boll: en plan för park- och grönområden uppgörs.

För tydlighetens skull konstaterar stadsstyrelsen att personalresursen inte utökas utöver det vad som beslutas om personalplanen.

Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige godkänner svaret som getts på motionen, konstaterar att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.”

Mia Heijnsbroek-Wirén understödde Rune Erikssons ändringsförslag.

Under behandlingen hade det gjorts två avvikande ändringsförslag. Stadsstyrelsen var inte enhällig i ärendet och en omröstning förrättades i ärendet.

#### Röstningsordning

Ordförande konstaterade att förslagets röstningsordning är

Ändringsförslag SFP	JA
Ändringsförslag SDP	NEJ

Stadsstyrelsen godkände enhälligt röstningsordningen.

#### Omröstning förrättades

JA: 6 röster (Lotte-Marie Stenman, Mia Heijnsbroek-Wirén, Agneta Alm, Rune Eriksson, Leif Skogster och Petri Helander).

NEJ: 3 röster (Arja Isotalo, Teemu Peräkylä och Meri Lohenoja).

Rune Erikssons (SFP) ändringsförslag vann omröstningen.

Stadsstyrelsen godkände enhälligt SFP:s ändringsförslag.

Beslut

Stadsstyrelsen godkänner för sin del svaret på motionen och väljer alternativ B, med ändringen nedan, till fortsatt behandling.

Punkt 3 stryks som sådan och ersätts med texten:

”Staden förhandlar med närings-, trafik- och miljöcentralen, så att deras områden i bycentrumen sköts så att man uppnår ett snyggt och enhetligt allmänt uttryck. Staden kan också delta i skötseln av områdena.

Man skapar en ny punkt/boll: en plan för park- och grönområden uppgörs.

För tydlighetens skull konstaterar stadsstyrelsen att personalresursen inte

utökas utöver det vad som beslutas om personalplanen.

Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige godkänner svaret som getts på motionen, konstaterar att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.”

FM 21.01.2026 § 9

Bilaga

Huvudbyacentren jämlikt välskötta och tilltalande, fullmäktigemotion

Förslag

Stadsfullmäktige godkänner svaret som getts på motionen, konstaterar att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Det antecknades att Mia Heijnsbroek-Wirén anlände till sammanträdet klockan 18.40.

Satu Hämäläinen lade understödd av Arja Isotalo fram ett ändringsförslag med följande innehåll:

”Staden kan också delta i skötseln av områdena.” stryks och i dess ställe återställs ”Livskraftscentralen i Nylands områden hålls på nuvarande skötselnivå.”. NTM-centralen uppdateras även på den andra punkten till Livskraftscentralen i Nyland (regionförvaltningsreformen 1.1.2026).

Maaria Mäntysaari lade understödd av Pertti Lohenoja fram ett ändringsförslag gällande alternativet till fortsatt behandling enligt vilken man i stället för en plan för park- och grönområden skulle göra upp en skötselplan för park- och grönområden.

Under diskussionen framgick det att en plan för park- och grönområden nämns i den budget som stadsfullmäktige godkände.

Paus klockan 19.41–20.06.

Efter pausen konstaterades det att Maaria Mäntysaari drog tillbaka sitt ändringsförslag.

Ordföranden frågade om fullmäktige enhälligt som en teknisk korrigerings kan godkänna att namnet NTM-centralen kan ändras till Livskraftscentralen i Nyland. Fullmäktige godkände denna ändring enhälligt.

En omröstning förrättades om Satu Hämäläinens ändringsförslag:

Utgångsförslag (JA): 24  
Ändringsförslag (NEJ): 11

Beslut

Stadsfullmäktige godkände svaret som getts på motionen med de tekniska korrigeringar som godkändes på sammanträdet och konstaterade att motionen leder till åtgärder och att motionen är slutbehandlad.

TEKN 28.05.2026  
784/10.03.01.01/2025

Stadsfullmäktige godkände 21.1.2026 svaret på fullmäktigemotionen Huvudbyacentrumen jämlikt välsköta och tilltalande samt konstaterat att motionen leder till åtgärder.

I enlighet med beslutet utvecklar staden huvudbyacentrumens trivsel och nivå för underhållet på områdena som är i stadens ägo. Målet är att samtidigt förstärka huvudbyacentrumens livskraft, attraktionskraft och verksamhetsförutsättningar. Dessutom ska staden förhandla med livskraftcentralen för Nyland om nivån för underhållet för de områden som finns i huvudbyacentrumen och som inverkar centralt på områdenas allmänna uppsyn.

Ett centralt mål för utvecklingen av byacentrumens underhåll är att säkerställa jämlik, snygg och välskött miljö i olika stadsdelar samt att hantera tillväxten av underhållets reparationsskuld. Med samma åtgärder stöds områdenas livskraft, invånarnas välfärd och verksamhetsförutsättningarna för lokala tjänster. I och med att en del av de centrala områdena hör till statens ansvar förutsätter förbättrandet av den allmänna uppsynen samarbete mellan olika aktörer.

För att förtydliga riktandet av åtgärder och förhandlingar är det ändamålsenligt att avgränsa de områden som samarbetet med livskraftcentralen i Nyland i första hand riktar sig på. Begränsningen gäller detaljplaneområden där vägen gränsar mot detaljplaneområde på bägge sidor. Utanför begränsningen blir regionvägar och landsvägar av högre nivå än dem.

Om underhållsnivån för områden som är på statens ansvar inte är tillräcklig och nivån inte kan förbättras med förhandlingar, bereds vad gäller trivsel- och livskraftförbättrande åtgärder för närvarande av ansvarsområdet näringslivsutveckling en livskraftpartnerskapsmodell mellan staden och tredje sektorn. Syftet med modellen är att förstärka samarbetet samt möjliggöra områdenas kompletterande livskraftstödande åtgärder.

Dessutom uppgörs park- och grönområdesplanen i enlighet med stadsfullmäktiges beslut som en separat helhet i vilken underhållets långsiktiga mål och resursbehov granskas, lika som grönområdenas roll i förstärkandet av stadsmiljöns trivsel och livskraft.

Bilagor:

byacentrumen\_skötselområdeskartor

byacentrumen\_tätortskartor

Föredragning

Teknisk direktör Nina Aro

Förslag

Tekniska nämnden beslutar att för verkställandet av stadsfullmäktiges beslut 21.1.2026 § 9

- förbättrar staden underhållsnivån för områden i sitt ägo i byacentrumen inom ramen för tillgängliga resurser
- inleder staden förhandlingar med livskraftcentralen i Nyland för förbättrandet av underhållet av byacentrumens områden som är på deras ansvar
- de områden som förhandlas om tillsammans med livskraftcentralen i Nyland avgränsas för att förtydliga riktandet av åtgärder och förhandlingar för att gälla detaljplaneområden där vägområdet gränsar mot detaljplaneområde på bägge sidor, exkluderande regionvägar och landsvägar av högre nivå än dem

- om skötselnivån är otillräcklig bereds byaspecifika trivsel- och livskraftförbättrande åtgärder av ansvarsområdet näringslivsutveckling en livskraftspartnerskapsmodell mellan staden och tredje sektorn. Med modellen förstärks samarbetet samt möjliggörs områdenas kompletterande livskraftstödande åtgärder
- bereds de mer detaljerade kriterierna, ansökningsförfarandet och eventuella anslag för beviljande av stöd separat och framläggs för beslutsfattande hos näringslivs- och landsbygdsnämnden eller stadsstyrelsen i enlighet med det vilket organs verksamhetsfält och målgrupp understöden riktas till
- dessutom konstaterar tekniska nämnden att uppgörandet av park- och grönområdesplanen framskrider i enlighet med stadsfullmäktiges beslut som en separat helhet.

Beslut